

HANDLEIDING LEERKRACHT

**BEZINT EER
GE BEGINT**

Hond

Verantwoording

Deze leskist is ontwikkeld voor het Dierenwelzijncentrum Limburg, en is te gebruiken binnen het Centrum of binnen een basisschool. De les is ontwikkeld in samenwerking met HAS Den Bosch, CITAVERDE College en Fontys PABO Limburg. De definitieve uitwerking van de les en het ontwerp van de leskist zijn gemaakt door Renée Fincken.

Voor u begint

'Bezint eer ge begint' is een les die draait om alles wat er komt kijken bij het houden van een hond. Kinderen leren, samenwerkend en interactief, wat belangrijk is bij het houden en verzorgen van een hond. Ook leren ze over de geschiedenis van de hond.

Door te werken aan verschillende opdrachten, waarbij de kinderen telkens eerst een stukje tekst lezen, leren ze wat er allemaal komt kijken bij het aanschaffen en verzorgen van een hond. Zij worden zich er van bewust dat het niet altijd even makkelijk is om voor een hond te zorgen, en dat niet iedereen hiervoor geschikt is. Uiteindelijk zullen de kinderen voor- en nadelen van het houden van een hond kunnen benoemen en een mening vormen over het houden van een hond.

De opdrachten in het werkboekje zijn zo vormgegeven dat ze verschillende vakken integreren. Hierdoor zijn de kinderen tijdens het werken met deze leskist niet alleen met natuur bezig, maar komen ook begrijpend lezen en rekenen aan bod. Daarnaast werken ze samen met klasgenootjes (sociaal-emotioneel) en maken ze een woordweb.

Door te werken met deze leskist, werkt u met de kinderen aan kerndoel 40, ze leren dat dieren water, voedsel en beschutting nodig hebben. Verder biedt deze leskist de mogelijkheid te werken met de acht meervoudige intelligenties van Howard Gardner. In bijlage 1 zijn de uitwerkingen van de acht meervoudige intelligenties te vinden.

In deze handleiding vindt u de lesdoelen, tijdsduur en het draaiboek van de les.

Op veel punten is de les aan te passen aan de wensen en mogelijkheden van de groepsleerkracht, en de talenten van de leerlingen. De verschillende mogelijkheden staan in deze handleiding vermeld. Natuurlijk is de les naar eigen inzicht verder aan te passen of uit te breiden.

Doelstellingen les

Kinderen in een leeftijdscategorie van 7 t/m 9 jaar (groep 4 en 5) ervan bewust maken wat er allemaal komt kijken bij het houden van een hond. Daarnaast kunnen ze de voor- en nadelen benoemen en kunnen ze de vragen over de hond uit de quiz beantwoorden. Verder kunnen de kinderen aan het eind van de les een mening vormen over het houden van een hond en kunnen ze dat zowel mondeling als op papier uiten.

Kerndoelen voor het basisonderwijs voor Oriëntatie op jezelf en de wereld: 40 De leerlingen leren in de eigen omgeving veel voorkomende planten en dieren onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren in hun leefomgeving.

Doelgroep

De les is bedoeld voor kinderen van groep 4 en 5. De les kan gebruikt worden voor basisscholen (ook speciaal onderwijs), scoutinggroepen, verjaardagsfeesten en dergelijke. De groeps grootte kan variëren. Het is aan te bevelen om maximaal dertig kinderen gelijktijdig les te geven.

Tijdsduur

Het is aan te bevelen om voor een les een tijdsplanning te maken. Deze is afhankelijk van de groep, de keuze en de duur van de doe-activiteit. De les zal ongeveer 1 tot 1,5 uur in beslag nemen.

Inhoud leskist

'Bezint eer ge begint - hond'

- Docentenhandleiding
- Werkboekjes
- Antwoordenboekjes
- Quizvragen
- DVD powerpoint (ondersteund quiz)
- Hondenspeeltjes (3) te gebruiken bij de quiz
- Hondenriem
- Hondenborstel

Benodigdheden les

- Leskist 'Bezint eer ge begint - hond'
- Knutselmateriaal
- Scharen
- Lijm
- Potloden en stiften
- Per groep twee grote vellen papier

Draaiboek les

Inleiding

De les van vandaag draait om een bepaald dier. Weten de kinderen welk dier dit is? Uit de leskist worden de voorwerpen gehaald, dit kan om de beurt door verschillende kinderen gedaan worden. Bij welk dier horen deze voorwerpen? Weet iemand wat het zijn en waar ze voor dienen? Aanknopingspunt voor inleidend gesprek; heeft er zelf iemand een hond? Wie kan er kort eens iets over vertellen? Bespreek kort met de kinderen wat zij al weten van de hond en het houden er van.

Kern

De kinderen werken in de werkboekjes uit de leskist. In deze boekjes staat de informatie die de leerlingen direct nodig hebben bij het beantwoorden van de vragen, en die hen zal helpen bij het benoemen van de voor- en nadelen en het vormen van een eigen mening.

De boekjes zijn zowel geschikt voor een klassikale verwerking, een verwerking in tweetallen en een individuele verwerking.

Klassikale verwerking

Een klassikale verwerking is geschikt voor een groep die nog moeite heeft met het lezen en begrijpen van tekst en opdrachten.

U kunt er voor kiezen de kinderen om de beurt een stukje tekst te laten lezen en hierna gezamenlijk de vragen te beantwoorden. Of de kinderen zelfstandig te laten lezen en daarna samen op zoek te gaan naar het juiste antwoord.

Verwerking in tweetallen

De verwerking in tweetallen is uitermate geschikt om te werken aan samenwerkingsvaardigheden en geeft ruimte voor eventuele extra individuele begeleiding. Ook zorgt deze werkvorm voor meer interactie dan de individuele verwerking.

De kinderen kunnen om beurten uitvoerder en controleur zijn. Hierbij leest één leerling de tekst voor, of lezen de kinderen de tekst individueel, waarna leerling 1 de eerste vraag beantwoordt en leerling 2 controleert, en ze zo afwisselend in de rol uitvoerder en controleur de vragen beantwoorden.

Individuele verwerking

Bij een individuele verwerking werken de leerlingen uiteraard zelfstandig. Bij het onderdeel Voeding is er echter een kort overleg moment vereist tussen de leerlingen. Er kan besloten worden dit moment achterwege te laten.

Het werkboekje is zo ingedeeld dat door de leerkracht een selectie gemaakt kan worden van onderwerpen die aan bod komen. Deze onderwerpen zijn:

- De oorsprong van de hond.
- Het aanschaffen van een hond.
- Verzorging.
- Voeding.
- Wat kost een hond?
- Lichaamstaal.

Het is niet noodzakelijk om alle onderwerpen aan bod te laten komen, het kan echter wel binnen aanzienbare tijd.

Werk nakijken

De keuze is aan de leerkracht om het werkboekje klassikaal te bespreken, of de kinderen het werk zelf na te laten kijken met behulp van de antwoordkaarten.

Doe-activiteiten

Na het werken in de werkboekjes zijn er twee doe-activiteiten waar de docent uit kan kiezen. Natuurlijk kunnen de activiteiten ook beide uitgevoerd worden, evt. verspreid over meerdere dagdelen.

Doe-activiteit 1

Doe-activiteit 1 is het maken van posters. Hieraan werken de kinderen in groepjes.

De kinderen maken per groep twee posters. Één poster geeft de voordelen van het houden van een hond weer en wil overtuigen een hond te nemen. De andere poster geeft de nadelen weer en wil aanzetten tot goed nadenken over de aanschaf van een hond.

Het is de bedoeling dat het einddoel van alle posters hetzelfde is, namelijk het overtuigen tot wel of geen aanschaf van een hond. De weg naar het eindproduct is echter per groep verschillend. Om deze reden is doe-activiteit 1 uitermate geschikt om te werken met meervoudige intelligentie.

Deze leerkrachthandleiding geeft suggesties voor vier intelligenties. U als docent kunt er voor kiezen meerdere intelligenties toe te voegen.

Woordslimme kinderen: woordslimme kinderen gebruiken bij het maken van hun posters voornamelijk taal. Zij proberen te overtuigen door een woordweb te maken, een verhaal of gedicht te schrijven, of informatie te geven via een informatieve tekst. Ook kan bij deze kinderen tijdens het samenwerken bewust op taal gelet worden, door ze bijvoorbeeld met een samenwerkingsdoel of een taaldoel te laten werken.

Beeldslimme kinderen: beeldslimme kinderen gebruiken bij het maken van hun posters afbeeldingen. Zij tekenen hun boodschap en proberen hiermee te overtuigen. Ook kunnen zij op zoek naar afbeeldingen (bijv. in tijdschriften) die bij hun poster passen en die ze kunnen gebruiken bij het overbrengen van hun boodschap.

Lichaamslimme kinderen: lichaamslimme kinderen zijn vaak kinderen die graag of goed knutselen. Deze kinderen gaan vandaag dan ook aan de slag met handvaardigheid. Zij knippen en plakken hun poster en ontwerpen zo zelf de inhoud ervan. Zij gaan dus niet op zoek naar plaatjes uit een tijdschrift.

Mensslimme kinderen: mensslimme kinderen overleggen graag en werken graag samen. Deze zaken zijn bij deze activiteiten belangrijke factoren. Alle kinderen werken vandaag mensslim.

Presentatie doe-activiteit 1

Het is een optie om de posters door de leerlingen te laten presenteren.

Er kan voor gekozen worden de posters mondeling te laten presenteren. Kinderen zijn dan opnieuw woordslim bezig. Ook kan er gekozen worden voor een tentoonstelling van de posters.

Zo kunnen kinderen een stand maken voor hun poster, een uitnodiging maken voor de tentoonstelling, etc. Op veel manieren is aan te sluiten bij de intelligenties en talenten van de kinderen. De leerkracht heeft veel vrijheid bij het uitvoeren van de verwerkingsopdracht.

** Meer informatie over de verschillende MI's vindt u in bijlage 1.*

Doe-activiteit 2

Bijgevoegd in de leskist vindt de leerkracht een quiz met ondersteunend (beeld)materiaal.

In de quiz staan vragen waarop de kinderen de antwoorden in het informatieboekje gelezen hebben. De quiz controleert in hoeverre de kinderen de informatie uit het boekje onthouden hebben.

De quiz wordt klassikaal gespeeld, waarbij de leerling in groepjes verdeeld zijn (door de leerkracht).

Vragen worden door de leerkracht gesteld, sommige vragen worden ondersteund met beeldmateriaal uit de powerpoint presentatie.

Iedere groep heeft een hondenspeeltje (bijgevoegd in de leskist), waarmee gepiept moet worden vóór het juiste antwoord gegeven wordt.

Bij ieder goed antwoord krijgt de groep één punt. Er kan voor gekozen worden de score op het bord bij te houden, of deze juist tot het einde geheim te houden.

Afsluiting

Als afsluiting wordt nog eens kort besproken wat de kinderen geleerd hebben. Wat was nieuw voor ze en wisten ze nog niet? De belangrijkste informatie wordt nog eens samengevat. De conclusie is dat het belangrijk is om goed na te denken over het kopen van een hond.

Bijlage 1: Meervoudige intelligentie

Er zijn acht intelligenties. Deze houden het volgende in:

Verbaal-linguïstische intelligentie (woordslim):

gaat over het gebruik van gesproken en geschreven taal; een sterke gevoeligheid voor de betekenis van woorden en een grote vaardigheid om daarmee om te gaan. Het gaat om het uitdrukking geven aan gevoelens en denkbeelden en het oproepen van gevoelens en denkbeelden. Het is de intelligentie van de journalist, de verhalenverteller, de dichter en de advocaat.

Logisch-mathematische intelligentie (denkslim):

verwijst naar de intelligentie met cijfers, de logica en het analyserend oplossingsvermogen. Het gaat vaak om mensen die in abstracties denken, die modelmatig te werk gaan en die op zoek zijn naar verklaringen oplossingen. Het is de intelligentie van de wetenschapper, de accountant en de computerprogrammeur.

Visueel-ruimtelijke intelligentie (beeldslim):

gaat over het denken in beelden, schema's, plaatjes. Het gaat om het vermogen om de verschillende aspecten van de visueel-ruimtelijke wereld waar te nemen, te vervormen en te herscheppen. Het is het werkterrein van architecten, fotografen, kunstenaars, piloten en werktuigbouwkundig ingenieurs.

Muzikale intelligentie (muziekslim):

het vermogen om maat, ritme, expressie en melodie waar te nemen, te waarderen en eventueel te produceren. Je kunt spreken van muzikale intelligentie bij ieder individu met een goed oor voor muziek, die op toon kan zingen, die tijd reserveert voor muziek en luistert naar verschillende muzieksoorten met een zeker inzicht.

Lichaams-kinestetische (lichaamslim):

bevat zowel de intelligentie van het lichaam als de bewegings-intelligentie. Het is het talent om de lichaamsbewegingen te controleren en ook het vermogen vaardig om te gaan met voorwerpen. Sporters, ambachtslieden, monteurs en chirurgen bezitten deze vermogens in hoge mate.

Naturalistisch-ecologische intelligentie (natuurslim):

vaardigheden die iets te maken hebben met wat we in Nederland 'het milieu' noemen: zowel de betrokkenheid op flora en fauna, als ook het kunnen leggen van grotere, ecologische verbanden. Dat hoeft niet allemaal op academisch niveau: de weersvoorspellers, de vissers die aan de lucht en de zee kunnen zien waar de vis te vinden is, de boer die weet wat er met zijn vee aan de hand is; ook dat zijn voorbeelden van naturalistisch-ecologische intelligentie.

Interpersoonlijke intelligentie (mensslim):

het vermogen met andere mensen te werken en hen te begrijpen. Het gaat hier om het kunnen waarnemen en reageren op de stemmingen, temperamenten, bedoelingen en wensen van anderen. Iemand met een grote interpersoonlijke intelligentie kan erg toegewijd en sociaal zijn zoals Mahatma Gandhi, maar ook manipulatief en listig als Machiavelli. Wat ze gemeen hebben is het vermogen in de huid van een ander te kruipen en de wereld te bekijken vanuit het perspectief van dat individu. Op die manier kunnen het prachtige netwerkers, onderhandelaars en onderwijzers zijn.

Intrapersoonlijke intelligentie (zelfslim):

iemand die hier sterk in is, heeft makkelijk toegang tot zijn gevoelens, kan onderscheid maken tussen verschillende innerlijke emoties en gebruikt zijn zelfbegrip als uitgangspunt voor zijn leven. Voorbeelden van individuen die op deze manier intelligent zijn: therapeuten, theologen en zakenmensen met een eigen bedrijf. Ze kunnen erg introspectief en meditatief zijn. Ze kunnen behoorlijk onafhankelijk zijn, hogelijk doelgericht in het leven staan en een intense zelfdiscipline hebben. Ze werken liever alleen dan met anderen.

(Uit: Studeren met dyslexie: informatie, praktische aanpak, noodzakelijke ontwikkelingen. Nel Hofmeester.)